

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ
(обов'язкова)

Освітньо-професійна програма:	Українська мова та література
Спеціальність:	035 Філологія, спеціалізація 035.01. «Філологія (українська мова та література)»
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	філологічний
Мова навчання:	українська
Розробник:	Починок І.Б., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології

Профайл викладача

[http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[3614\]\[caf_pers_id\]=694&commands\[3614\]=item](http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3614][caf_pers_id]=694&commands[3614]=item)

Контактний тел. (099) 0155009
E-mail: i.pochynok@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1829>

Консультації
онлайн: згідно з графіком
очні: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни

Формування світоглядно-теоретичних основ розуміння філософії як історично зумовленого, соціально-культурного феномена людської духовності; надання конструктивних і критичних навичок філософського тлумачення природи, усвідомлення суспільних функцій та смислу життя людини.

2. Мета навчальної дисципліни

Передбачається розв'язання таких завдань:

- розкрити специфіку проблемного поля філософії;
- показати специфіку понятійно-категоріального апарату філософії та причини існування в ній різних напрямів і течій;
- продемонструвати світоглядно-методологічну природу філософії та суспільну потребу в ній;
- розкрити функції філософії, їх прояв в різних контекстах, зокрема в сучасних умовах;
- проаналізувати особливості й тенденції розвитку сучасної світової філософії, особливо розв'язання нею актуальних проблем сучасності;
- сформувати у студентів навички самостійного і критичного мислення, навчити їх викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію;

3. Пререквізити

Для кращого засвоєння матеріалу з курсу «Філософія» здобувачу бажано освоїти такі дисципліни: «Логіка», «Етика», «Естетика», «Психологія», «Релігієзнавство».

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізація 035.01 «Філологія (українська мова та література)» (освітня програма «Українська мова та література») вивчення дисципліни «Філософія» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з сучасних джерел;

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування

(офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти;

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			Кредитів	Годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	2	3	4	120	16		14			86	4	іспит
Заочна	2	3	4	120	4					115	1	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с/р		л	п	інд	с/р
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Свідомість, знання, інформація як предмет філософського аналізу										
Тема 1. Предмет філософії	19	4	2	1	12	18	2			16
Тема 2. Проблема свідомості	16	2	2		12	18	2			16
Тема 3. Епістемологія	17	2	2	1	12	16				16
Тема 4. Довіра до інформації із зовнішніх джерел	18	2	2		14	19		1		18
Разом за ЗМ 1	70	10	8	2	50	71	4	1		66
Змістовий модуль 2. Свобода волі, мораль, закон та їх філософське осмислення										
Тема 5. Свобода і відповідальність	16	2	2		12	17				17
Тема 6. Мораль, моральність, нормативність	17	2	2	1	12	16				16
Тема 7. Законність і справедливість	17	2	2	1	12	16				16
Разом за ЗМ 2	50	6	6	2	36	49				49

Усього годин	120	16	14	4	86	120	120	1		115
--------------	-----	----	----	---	----	-----	-----	---	--	-----

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
Змістовий модуль 1.	
1	Загальні передумови формування філософії
2	Проблема матеріалістичного та ідеалістичного розуміння свідомості
3	Співвідношення емпіричного та раціонального у структурі пізнавального процесу
4	Формування критичного способу мислення людини
Змістовий модуль 2.	
5	Поняття «свободи від» та «свободи для»
6	Концепції етичного релятивізму
7	Порівняльна характеристика юридичного позитивізму та юснатуралізму

Тематика ІНДЗ

№	Назва теми
1	Філософія: наука чи мистецтво?
2	Співвідношення психіки та свідомості
3	Порівняльний наліз класичної, конвенціоналістської, когерентної та прагматистської концепцій істини
4	Вчення Ф.Бекона про «примари» людського розуму
5	Свобода і відповідальність у філософії екзистенціалізму
6	Поняття деонтологічної поведінки. Категоричний імператив І. Канта
7	Філософське осмислення ідеї справедливості

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю:

Формами поточного контролю є усна відповідь студента або ж письмова (тестування, творча робота, модульна контрольна робота).

Формами підсумкового контролю є комплексний іспит, який передбачає змішану форму – усна доповідь і тести в електронному режимі.

Засоби оцінювання:

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- модульні контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- рецензії першоджерел (філософських статей і витягів з філософської літератури);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

3 бали – вичерпна відповідь на питання семінарського заняття. Студент виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом. Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту. Відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів. Матеріал викладається послідовно й логічно. У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності. Після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент).

2,5 бали – студент виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та одногрупників. Доволі часто звертається до конспекту.

2 бали – студент виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно прикутий до конспекту, припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх.

1,5 бали – студент відповідає, читаючи з ксерокопії, без допомоги якої у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему.

1 бал – студент читає з ксерокопії чи конспекту, матеріал розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та студентів відповісти не може.

0 балів – відповіді немає або вона абсолютно не розкриває сутності питання.

Крім усної відповіді передбачено загальні принципи розподілу балів за інші види роботи:

1-2 бали – усна відповідь на конкретне запитання (не репродуктивного характеру) на лекційному чи семінарському занятті в ході фронтального опитування;

1-2 бали – змістовне доповнення (мінімально – 2 хвилини);

5 балів – тест до кожної з тем (10 питань);

1-2 бали – формулювання змістовних запитань до доповідача;

1-5 балів – підготовка презентації з глибоким смисловим навантаженням до теми лекційного чи семінарського заняття (за погодженням із викладачем);

1-10 балів – підготовка тез до наукової конференції (вимоги: повинні мати науковий характер, написані на основі наукових статей, монографій, не тільки підручників; максимальна оцінка залежить від складності теми);

Перелічені види роботи можуть виконуватися не тільки на семінарському занятті. Максимальна кількість балів, яку можливо отримати за один змістовий модуль – 30.

Визначення балів за знання та вміння студентів

Іспит проводиться у тестовій формі. Максимальна кількість балів – 40.

Для студентів заочної форми навчання:

1 - 8 балів – F

9 - 16 – Fx

17 - 20 – E

21 - 24 – D

25 - 28 – C

29 - 32 – B

33 - 40 – A

Для студентів денної форми навчання результат іспитового тестування додається до суми балів, набраних ними протягом семестру. У спірних ситуаціях (коли студенту не вистачило 1-2 балів до кращої оцінки) студенту надається можливість усної відповіді за білетом додатково для підвищення балів (максимально ще + 5).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	Fx (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль2				40	100
T1	T2	T3	T4	Мод. к/р	T6	T7	T8	Мод. к/р		
6	5	5	5	9	7	7	7	9		

7. Рекомендована література Базова (основна)

1. Андрущенко В. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. [за ред. Г. Волинки]. К.: Каравела, 2016. 368 с.
2. Губар О.М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 416 с.
3. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття: монографія. Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017 г. 260 с.
4. Причепій Є. Філософія: підручник. К.: Академвидав, 2005; 2009. 592 с.
5. Свендсен Ларс. Філософія свободи: Львів: АНЕТТИАНТОНЕНКО, К.: Ніка-Центр, 2016. 336 с.
6. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. К.: Книга, 2005. 528 с.

Допоміжна

Берлін І. Чотири есе про свободу / І. Берлін; пер. з. англ. О. Коваленко. К. 1994.

8. Інформаційні ресурси

- <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова.
- <http://www.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. М. Горького.
- <http://www.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В. Вернадського.
- <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України.
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html> Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей).
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-asp.html> Література для підготовки до кандидатського іспиту аспірантів та пошукувачів природничих спеціальностей.
- <http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).

